

Onsdagen den 24 januari
Kl. 16.00

§ 1 Justerades protokollet för den 16 innevarande månad.

§ 2 Föredrogs och hänvisades motionerna
nr 235–240 till konstitutionsutskottet,
nr 241–243 till finansutskottet,
nr 244–262 till skatteutskottet,
nr 263–272 till justitieutskottet,
nr 273 och 274 till lagutskottet,
nr 275–279 till utrikesutskottet,
nr 280–283 till socialförsäkringsutskottet,
nr 284–293 till socialutskottet,
nr 294–296 till kulturutskottet,
nr 297–306 till utbildningsutskottet,
nr 307–317 till trafikutskottet,
nr 318–331 till jordbruksutskottet,
nr 332 till trafikutskottet,
nr 333–341 till jordbruksutskottet,
nr 342–350 till näringsutskottet,
nr 351 och 352 till inrikesutskottet,
nr 353 till utbildningsutskottet,
nr 354–356 till inrikesutskottet,
nr 357 till kulturutskottet,
nr 358–360 till inrikesutskottet samt
nr 361–364 till civilutskottet.

§ 3 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningarna nr 17–19.

§ 4 Herr talmannen meddelade att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

§ 5 Interpellation nr 20 ang. den minskade efterfrågan på tandvård

Ordet lämnades på begäran till
Herr DAHLBERG (s), som yttrade:

Herr talman! Enligt statsverkspropositionen (bilaga 7) kommer regeringen att framlägga förslag om en allmän tandvårdsförsäkring. Reformen är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1974. Några delade meningar om tandvårdsförsäkringens nödvändighet torde inte råda. I avvaktan på försäkringens tillkomst kan man redan nu förmärka en minskad efterfrågan på tandvård. Framför allt gäller detta dyrbarare tandarbeten och tandproteser. En stor del av den minskade efterfrågan på

tandvård går ut över tandteknikerna. Redan nu är arbetslösheten hög bland tandteknikerna och torde öka i avvaktan på försäkringens ikraftträdande. Man kan också befara att en del av tandteknikerna avvecklar sin rörelse och flyttar utomlands då det internationellt är ont om tandtekniker. Med vetskap om att teknikerna i ökad omfattning behövs efter den 1 januari 1974 måste samhället vidta motåtgärder för att häva arbetslösheten och effektivt utnyttja arbetskraften.

En utväg synes vara att före försäkringens ikraftträdande ta fram en grupp människor som i högre grad än andra är i behov av tandvård. Den gruppen är våra folkpensionärer. Vad som behövs – övergångsvis – är ett särskilt anslag för tandvård inom denna befolkningsgrupp. Det är allmänt bekant att de äldre människorna i högre grad än människor i gemen behöver tandvård i form av tandproteser. Även i en allmän tandvårdsförsäkring har folkpensionärerna små möjligheter att svara för sin del av tandvårdskostnaderna. Hur det blir med kostnadsfördelningen blir bekant när propositionen framlägges.

Vad som i dag behövs är ett anslag till tandvård speciellt inriktat på folkpensionärerna, vilket medverkar till en ökad efterfrågan på tandvård och fullt utnyttjar våra tandläkarresurser i avvaktan på tandvårdsförsäkringens ikraftträdande.

Med stöd av vad som här anförts anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr socialministern få ställa följande frågor:

Har statsrådet observerat den minskning i efterfrågan på tandvård som uppstått i avvaktan på tandvårdsförsäkringens ikraftträdande den 1 januari 1974?

Vilka åtgärder överväger statsrådet för att häva arbetslösheten för bl. a. tandteknikerna?

Denna anhållan bordlades.

§ 6 Interpellation nr 21 om en internationell återuppbyggnadsplan för Vietnam

Ordet lämnades på begäran till

Herr ANTONSSON (c), som yttrade:

Herr talman! Vapenstilleståndet i Vietnam är för hela världen en glädjande händelse. Det vietnamesiska folket har under mycket lång tid utsatts för oerhörda lidanden genom bl. a. den urskillningslösa bombning som vållat förödelse och ödelagt dammar, industrier, städer och byar i Nordvietnam. Detsamma gäller om Sydvietnam som dessutom drabbats av markkrigets grymhet.

Det finns nu all anledning att så många av världens stater som möjligt omedelbart bidrar till ett återuppbyggnadsarbete på bredast möjliga bas. Genom att visa en sådan internationell solidaritet kan världens länder bidra till en varaktig och bestående fred i Vietnam.

Jag har i tidigare sammanhang i riksdagen väckt tanken på ett svenskt initiativ i FN angående en internationell återuppbyggnadsplan på bred bas. Sverige har ju också vid åtskilliga tillfällen förklarat sig berett att i

största möjliga utsträckning bidra till återuppbyggnadsarbetet i Nord- och Sydvietnam så snart krigshandlingarna upphört. Redan i dag ger vi ett omfattande bistånd till Nordvietnam. Jag betraktar det som självklart att den svenska återuppbyggnadsinsatsen skall omfatta såväl Nord- som Sydvietnam. Andra länder har också uttalat sig för att bidra till återuppbyggnadsarbetet när fred råder. Förbundskansler Willy Brandt har exempelvis nyligen uttalat, att Västtyskland är berett att delta i återuppbyggnadsarbetet.

Det vore en avgjord fördel om biståndet kunde utformas så att ingen hänsyn behöfve tas till de politiska förändringar som kan bli en följd av en fredsuppgörelse. Rätt utformad behöver den svenska biståndsinsatsen inte inskränkas därigenom att hänsyn måste tas till Vietnams politiska framtid, framför allt frågan om Vietnams fortsatta delning eller en återförening.

Det säger sig självt att återuppbyggnadsarbetet måste ske genom en insats av många länder. Jag har tidigare poängterat vilken gynnsam effekt det enligt mitt förmenande skulle ha om Förenta nationernas medlemsstater utfärdade en förklaring om sin beredvillighet att solidariskt efter förmåga bidra till Vietnams återuppbyggnad. Under alla förhållanden måste återuppbyggnadsarbetet i Vietnam utformas som en internationell insats på bredast möjliga bas. Enligt min mening har Sverige goda förutsättningar att genom initiativ i FN och andra internationella organ verka för denna breda internationella uppslutning kring återuppbyggnadsarbetet i Vietnam.

Det är nödvändigt att den insats som här krävs noggrant planeras för att maximal effekt skall uppnås. Det är av yttersta vikt att detta planeringsarbete trots all osäkerhet i fredsfrågan nu startar, så att biståndsinsatserna kan igångsättas i omedelbar anslutning till ett vapenstillestånd.

Med hänvisning till det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till herr statsministern få ställa följande fråga:

Är den svenska regeringen beredd att i Förenta nationerna eller andra organ ta initiativ till en samordnad internationell återuppbyggnadsplan för hela Vietnam under medverkan av så många nationer som möjligt?

Denna anhållan bordlades.

§ 7 Interpellation nr 22 ang. religionsfriheten m. m.

Ordet lämnades på begäran till

Herr LUNDBERG (s), som yttrade:

Herr talman! Kyrkominister Alva Myrdal, tillika ordförande i kyrka-stat-beredningen, har med hjälp av medtroende gjort uttalanden och utfästelser i kyrka-stat-frågan, som av många uppfattas som officiellt godtagna. Utredningen är föremål för remissbehandling, men dess ledamöter lämnar upprepade förklaringar om "vad är det" på olika sammankomster, och menigheten bibringas den uppfattningen att regering och riksdag godtagit utredarnas förslag och därmed skulle acceptera

de generösa erbjudanden som skisserats.

Grunderna i utredningen måste väl realistiskt innebära, att folkkyrkan – statskyrkan – skall avskaffas och ersättas av en ny statlig frikyrka. Därmed skulle en återgång till en dogmatiskt troende biskops- och prästkyrka ske. De dogmatiskt troende skulle få en statligt välsignad förmånsställning och vi andra, som har lika äganderätt till svenska kyrkans egendom, skulle avskiljas och betraktas som en utanför stående grupp.

En religionssociolog har sagt att religionen skulle bli utan roll i det nya samhället. Han befarar att det inte skulle komma att finnas någon plats för den mera personlighetsinriktade religionen och att religionen kanske inte skulle finnas i samhället "men väl i några skyddsrum mot samhället". Det är väl riktigt att religioner kommer och går, uppstår och försvinner. Men hittills har väl historien visat, att oavsett uppfattning om religionen och dess livsyttningar synes ändå det religiösa behovet självt överleva. Även om kristendomen har den historiska tillfällighetens karaktär och som en produkt av sin tids kultur är underkastad förvandlingens lag, är den trots allt politiskt intressebetonad. Ty även om vetenskapens landvinningar korrigerar världsbilden förefaller det som om religiositeten i någon form kommer att överleva många skiftningar och stormar. Även den svenska statskyrkan har varit underkastad föränderlighetens vind och speciellt under senare år successivt förändrats till form och innehåll. Både religionsfrihet och en utbyggd folkkyrka har accepterats.

Kristendomen är historiskt en ung företeelse i vårt land. Men under de århundraden den existerat har huvuddelen av vårt folk mött en s. k. kristlig kyrka som styrts av en reaktionär församling män, vilka saknade respekt för människovärde och för religions-, tros-, tanke-, åsikts- och yttrandefrihet. Kyrkans predikare gav allmogen domedagspredikningar, dogmer, riter, hot och skräck i stället för tillförsikt, kärlek, hjälp och tröst i en andlig och materiell nödsituation. Denna statskyrka, som mer hade en politisk maktuppgift än en kristlig, uppfattades som en folkfiende som vi naturligt ville avskaffa.

Det förefaller därför märkligt, att kyrka-stat-utredarna nu i religionsfrihetens namn synes återfalla till tankegångar som både Olof Skötkonung och Magnus Ladulås grundlade för den katolska kyrkan och som även Gustav Vasa och Martin Luther senare företrädde för protestantismen.

Olof Skötkonung ville, enligt historien, omvända de honom underlydande folken till kristendom och arbetade med stor iver på att avgudatemplet i Gamla Uppsala måtte förstöras. Och i ett brev av den 4 oktober 1080 talar Gregorius om att han underrättats om "edert folks nyligen skedda omvändelse" och manar kungarna att pålägga riket tionde till kyrkorna och till de fattiga.

Ett maximalt kyrkligt inflytande anses ha förelegat under kung Magnus Ladulås, då under hans regeringstid det svenska riksrådet framträder som en fast institution, där rikets biskopar utgjorde en beständig kärna. Vid mötet i Skänninge 1248 blev den kyrkliga organisationen stadfäst i Sverige och bekräftades genom påvlig bulla två år senare. Sedan biskopssätet på 1130-talet flyttats från Sigtuna till

Gamla Uppsala ansågs hedendomens makt bruten i Sverige. Det lär ha ansetts att kung Magnus inte bara var en stor realpolitiker och den katolska kyrkans lydige son, han köpte också sin kungakrona med katolska kyrkans välsignelse genom att kronans och böndernas hemman överläts till katolska kyrkofurstar. Riddarväsendet lär också har införts och utbyggt under Magnus Ladulås' dagar. I hägnet av sin makt överförde kungen, kyrkan och stormännen allmogens egendom till sig själva. De kristna värdena och intressena sattes på undantag.

Om Gustav Vasa har det sagts att han "var och förbliver vår historias största och hänsynslösaste realist", när han bl. a. från katolska kyrkan återtog en femtedel av Sveriges nationalförmögenhet, vilken blev kronans egendom. Detta återförande kunde ske på samma sätt som själsfränden Henrik VIII tillämpade i England, när han erbjöd adeln och ridderskapet att få del i egendomen. På samma sätt låter Shakespeare en yrkeskrigare värdesätta sin greves och överstes tro och heder i orden: "Ack, herre, för en kvarts daler säljer han hela besittningsrätten till sin eviga salighet, ärvd och förvärvd, för sig och efterkommande."

Reformationens tid gjorde sedan sitt intåg. I kampen mot påven stödde sig Luther på furstemakten och godtog statens överhöghet. För Luther var väl rätt och stat i och för sig något ont, men under rådande förhållanden var det den kristne borgarens plikt att böja sig för överheten. "Även om fursten som människa vanligtvis är en odåga eller en slyngel, är han dock Guds representant. Den hand som svingar det världsliga svärdet är icke en människohand utan Guds hand. Det är Gud och icke människan som straffar med stegel och hjul, halslugger och piskar, det är Gud som för kriget. Lydnaden är lydnad mot Gud, och människan har ingen rätt att göra uppror, icke ens mot orätt och tyranni: Lida, lida, kors, kors – det är den kristnes rätt och intet annat", ansåg "reformatorn".

Men trots allt blev det vissa protestantiskt-religiösa rörelser som kom att bli förkämpar för demokratiska idéer.

Även på de mänskliga och borgerliga rättigheternas områden gjordes framsteg. Åtals- och hädelseperioden var lång och påfrestande, men trosfriheten och Bibelns lära kom under debatt. År 1862 väckte Viktor Rydberg uppseende med sin stridsskrift "Bibelns lära om Kristus". Den store filosofen Christopher Jacob Boström ansågs ha förnekat Kristi gudom, och därmed följde kättarprocessernas tid.

Rydberg utgick från att man skulle läsa Bibeln utan att låta senare dogmatiska bekännelseskriter utgöra ledning för omdömet. Oberoende av symbola och egna förutfattade meningar undersökte han därför vad Bibeln faktiskt innehöll om Kristi gudom och kom till ett negativt resultat. Jesus var för honom den bäste och äldste bland människor, idealmänniskan, men läran om hans gudomliga natur ansåg Rydberg tillhöra senare kyrkliga bekännelseskriter. Han gjorde också gällande att det var en olycksdiger tro att reformationen skulle vara avslutad med Luther, som själv hade betraktat sitt verk endast som en reformationens begynnelse. Det vore en katoliserande motsägelse inom protestantismen att visserligen å ena sidan förneka påvens och kyrkomötenas ofelbarhet men å andra sidan upphöja senare tidens bekännelseskriter till ett slags

ofelbar "papperspåve". Därför riktade Rydberg till sina läsare en värtalig maning att "nedslå papperspåven och i hans ställe upphöja den fria forskningen: att våga tro, även i det religiösa, såväl som i det vetenskapliga, det politiska, det sociala, på frihetens välsignelse. Att i vetenskapen tro på friheten är att tro på mänskliga förnuftet; att i det politiska och sociala tro på friheten är att tro på en sedlig världsordning; att i det religiösa tro på friheten är att tro på Gud."

År 1891 skrev Henry George i sin mot påven Leo XIII riktade stridsskrift *Den sociala grundorätten* bl. a.: "Det har blivit sagt om en berömd dom i högsta domstolen här i Förenta staterna, som fälldes i en bortrymd slavs sak kort före borgarkrigets utbrott, att den gav lag åt nordstaterna och negrerna åt sydstaterna. På samma sätt ger ni i eder rundskrivelse evangeliet åt arbetarna och jorden åt godsägarna. Kan man då förundra sig över att det gives människor som hånande säga: Prästerna äro villiga nog att ge de fattiga lika andel i det osynliga, men de sörja troget för att de rika behålla allt det synliga för sig allena."

Detta är orsaken till att de arbetande massorna runt om i världen vända sig bort från all dogmatisk religion.

Och varför skulle de inte göra det?

Vad är religionens uppgift om icke att utpeka de principer, som böra leda människorna i deras inbördes förhållanden, om icke att ge oss klara bestämda livsregler, som kunna tjäna till ledning i alla livets förhållanden – i verkstaden, på torget, i rätten och riksförsamlingen såväl som i kyrkan; om icke att tjäna som en kompass, varigenom människorna trygga kunna ledas genom frestelsens stormar, begärlighetens villovägar, kortsynthetens tjocka? Vartill gagnar en religion, som står förlamad och tvivlande gentemot de mest betydelsefulla spörsmål – en religion, som, hur mycket den än lovar i den tillkommande världen, intet förmår uträtta gentemot orättvisorna i denna?"

Detta sägs av en religiös och närmast gammalliberal författare 1891.

Religionsfrihet och begreppet statskyrka ligger som huvudfråga inom utredningen. 1686 års kyrkolag föreskrev: "Uti vårt konungarrike och dess underliggande länder skola alla bekänna sig endast och allena till den kristliga lära och tro", som svenska kyrkan omfattade. "Avfall ifrån vår rätta religion" medförde landsförvisning. 1726 års konventikelplakat förbjöd gudstjänster utan prästerlig ledning.

År 1951 erhöll svenska medborgare full frihet att utträda ur svenska kyrkan och frikallades från skyldighet att tillhöra annat kristet trossamfund eller över huvud något trossamfund. Sverige har utan förbehåll kunnat godtaga Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i artikel 9, enligt vilken "envar skall äga rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro, genom gudstjänst, andaktsövning eller iakttagande av religiösa sedvänjor."

Utredningen konstaterar även att gällande religionsfrihetslagstiftning i princip ger uttryck för tanken att individen skall ha valfrihet i fråga om religionsform och därmed även frihet från religion. Men trots detta säger

utredningen: "Eftersom det i vårt land finns samvetsbestämda människor som upplever Svenska kyrkans officiella status som en kränkning av sin åsiktsfrihet, kan deras tolkning av religionsfrihetsbegreppet inte nonchaleras. De vill inte, därför att de är svenskar, identifieras med ett visst kyrkosamfund. Dessa personer begär inte bara frihet för egen del utan även för kommande generationer."

Utredarna har kommit till slutsatsen "att full religionsfrihet ej är genomförd genom 1951 års religionsfrihetslag" och att "det inte är förenligt med religionsfrihetens principer att ett trossamfund har en i väsentliga stycken annorlunda relation till staten än övriga trossamfund".

De s. k. frikyrkornas medlemmar gavs frihet att liksom alla andra utträda ur svenska kyrkan 1951. Det är väl då närmast de icke dogmatiskt bundna eller icke troende som av olika skäl stannar i statskyrkan som skall känna sig kränkta? I ett demokratiskt samhälle där lag finns och tillämpas kan i olika situationer trots allt den enskilda människan känna sig kränkt.

Utredningen säger att grundtanken i förslagen är att ge ett klarare uttryck för svenska kyrkans egenskap av trossamfund och ej en statlig institution. Det sägs även: "Staten har från allmänkulturella utgångspunkter ett intresse av att tillse att en användbar bibelöversättning finns tillgänglig." Men utredningen tillägger: "Att staten skulle stadfästa en bibelöversättning för bruk inom ett visst trossamfund anser vi inte förenligt med principen om samfundens religionsfrihet." Lekmän - i varje fall de äldre -- som besöker de gemensamma kyrkobyggnaderna och hör eller läser Nya testamentet och Bibeln, har väl uppfattat en bibelöversättning som en skrift vilken på svenska skall återge grundtexternas innehåll likartat och riktigt.

I utredningsbetänkandet om kyrka och stat, som enligt uppgift remitterats till 4 000 instanser, är grundtemat religionsfrihet, men var finns trosfrihet? Troligen har huvuddelen av svenska folket icke begärt att svenska kyrkan skall vara ett trossamfund. Är meningen den att förslaget till en statlig frikyrka skall innebära ett accepterande av och en återgång till ortodoxins eller fundamentalismens åskådning, med jungfrufödelse m. m.? Om kristendomen skall förbli levande, och som det sagts givas ny livskraft, måste den nog söka bli en dynamisk kraft och inte kvarbli i att statiskt upprepa gamla formler från en dogmbildning som tydligen tillkom under inflytande av grekisk filosofi. Den är obegriplig för vår tids ungdom såväl som för den enkla vardagsmänniskan, vilken i Bibeln och kyrkan vill finna något annat än teoretiska, spekulativa intressen.

Eftersom kyrkoministern inom utredningen varit så angelägen om att staten icke skall få blanda sig i kristliga riktlinjer för att inte kränka religionsfriheten, utan dessa uppgifter skall förbehållas trossamfundet, är det märkligt att hon i Sigtuna i denna månad sagt: "Det fattas alltjämt något hos den andliga vården vid sjukhus, fängelser, svenska kolonier i utlandet och sjömansvård, men också vid de militära förbanden." Hon underströk även att kyrklig verksamhet inte minst för ungdomen ger ett etiskt bestående resultat. Det är tydligen svårt att följa utredningen.

Det är även märkligt och i högsta grad anmärkningsvärt att utredarna

med generös hand överlämnar den kyrkliga egendomen, som tillhör hela vårt folk, till en föreslagen ny statlig frikyrka, från vilken de icke dogmatiskt troende är uteslutna. Det är tydligen samma förfarande som Magnus Ladulås på 1200-talet och Gustav Vasa på 1500-talet ansåg vara god statsmannased. Men då gällde ju icke demokratiska hänsyn eller hänsyn till lands- eller grundlag.

”Relationen mellan staten och Svenska kyrkan bör sålunda enligt denna utredning bestämmas så, att kyrkan har full frihet att besluta om sina angelägenheter i religiöst avseende liksom också i frågor av organisatorisk och ekonomisk art i den mån de är av betydelse för den religiösa friheten. Vi ansluter oss till detta synsätt”, säger utredarna.

Men utredarnas förslag innebär att vi, på ungefär samma sätt som på 1100- och 1500-talen, skulle få en statlig frikyrka med enorm politisk makt, som mindre skulle syssla med religiösa uppgifter men i desto större utsträckning koncentrera intresset på politisk makt. Trots denna orimlighet anser utredarna att den nya statliga frikyrkan skulle få disponera av kronan och kommuner nu ägda miljardvärden – kyrkor, skogsfastigheter och andra fastigheter. Men den skulle även behärska agitatoriska propaganda- och påtryckningsmedel av enorm omfattning, som varken politiska partier eller andra existerande friförsamlingar och kyrkor kan prestera. Med till visshet gränsande sannolikhet skulle en liten men verkligt reaktionär grupp präster och biskopar kunna ersätta folkkyrkan med en högkyrklig prästkyrka och bli ett politiskt maktcentrum.

Vi kan följa de stridiga religiösa intressena i andra länder, med blodiga och splittrande strider till skada för land och folk. I vårt land har vi fått en invandring av människor med olika religiösa uppfattningar och vanor, som lätt kan tända religionsstriden ånyo i vårt land.

Vid de italienska valen år 1948 utfärdade kyrkan en bannbulla mot ”ateistiska” partier, och de som röstade med dem utlovades evig fördömelse; påbudet var fäst på kyrkporten. År 1963 segrade kardinalens maning till biskoparna att ”inte svika korsskölden” som förekommer i det kristligt demokratiska partiets vapen. En tidning gav uttryck åt meningen ”att det var katolikens plikt att rösta för rätt parti, och att biskopskonferensen borde ingripa i vilken form det vara månne”.

De icke dogmatiskt troende skulle, enligt utredningen, stängas ute från varje demokratisk möjlighet att påverka en ny statlig frikyrka, men dess egna medlemmar skulle självklart helt och fullt kunna påverka politiken och samhället i övrigt. Folkkyrkan och dess syften skulle därmed försvinna.

Utredningen säger att en av huvudfrågorna är om den föreslagna nya statskyrkan ”efter relationsförändringen skall anses vara densamma som den nuvarande eller om en ny kyrka skall anses bildad”. Utredningen anser att ”även om lagstiftningen rörande Svenska kyrkan upphävs, består trossamfundet Svenska kyrkan”. Realpolitiskt måste utredarna veta att praktiskt har statskyrkan aldrig varit eller uppfattats som ett trossamfund.

Svenska kyrkan bygger på en församlingsorganisation. Utredningen säger: ”En avgörande förutsättning för att identitet skall föreligga juridiskt sett mellan nuvarande Svenska kyrkan och en kyrkoorganisa-

tion, som träder i dennas ställe, är att församlingarna består som basenheter i den nya organisationen vid övergångstillfället. Den primära effekten av övergången blir då att församlingarna övergår från att vara offentligrättsliga korporationer (kommuner) till att vara privaträttsliga sammanslutningar.”

Tanken på en folkkyrka och att Sveriges folk hyllar demokratin synes vara utredarna fjärran, och de konstaterar: ”Vi utgår från att den för Svenska kyrkan typiska kombinationen av prästerlig ämbetsförvaltning och folkligt förankrad församlingsstyrelse kommer att bestå i den nya organisationen. Vi konstaterar att biskopar och präster inte enbart har ställning som tjänstemän eller funktionärer inom en organisation. Som innehavare av det religiöst bestämda prästämbetet i kyrkan har de dessutom ett självständigt ansvar för kyrkans lära, undervisning och sakramentsförvaltning — -- —.” Detta, säger utredarna, ligger helt i linje med utvecklingen från den gamla socknens självständighet med dess väsentliga lekmannainslag.

Dessa påståenden är orimliga och påminner om en engelsmans uttalande: ”Ett av de mest framträdande dragen hos den tid vi lever i är dess enastående förmåga att hitta goda skäl för att göra dåliga saker. Hela dagen lång tillskriver vi oss motiv och syften, som står i en egendomlig motsättning till de handlingar vi företar oss.”

Kampen för medborgarrätt var hård, men politisk demokrati beslutades 1918. Statskyrkan har börjat att acceptera demokratin, och folkkyrkotanken är på väg. Utredningens förslag syftar däremot tydligen till att få tillbaka den gamla biskops- och prästkyrkan och raderar ut det kommunala självstyret på detta område, med en trosmissig motivering. Det talas om religionsfrihet, men i övrigt glöms friheten bort.

I ett försvarstal om yttrandefrihet sade en amerikansk jurist 1735 bl. a.: ”För ett ädelt sinne är förlusten av friheten värre än döden. Och ändå vet vi att det i alla tider har funnits människor som för att vinna befordran eller någon inbillad ära frivilligt har lånat sin hand till försöken att kuva och fördärva landet. Detta påminner mig om vad den odödliga Brutus sade, då han såg Caesars hejdukar, som var stora herrar utan att vara goda män: Romare, om jag fortfarande kan kalla er så, tänk på vad ni gör. Kom ihåg, att ni hjälper Caesar att smida just de bojor som han en dag kommer att fångsla er själva med. Detta är vad var och en som sätter värde på friheten borde tänka på. Han skall handla efter bästa förstånd, inte ledd av personliga böjelser eller egennyta.”

Kyrka—stat—utredningen berör grundläggande etiska och ekonomiska frågor samt rätts- och grundlagsfrågor. Oavsett om vi gillar eller ogillar statskyrkan, om vi är troende eller ateister etc., är statskyrkan så invävd i hela vår tanke- och livsföring, att vad som där sker träffar och angår hela vårt folk. Frågans vikt borde självklart ha medfört att regeringen redovisat utredningens olika förslag, uttalanden, utfästelser och påståenden för riksdagen och dess partigrupper. Deras prövning och uttalanden borde ha bifogats handlingarna till de ca 4 000 olika remissorganen.

De flesta som skall avge ett remissvar har kanske inte hunnit läsa betänkandet eller uppfattat att utfästelserna där icke vilar på riksdagens och regeringens godkännande. Magnus Ladulås betecknas som en stor

realpolitiker i sitt stöd åt katolska kyrkan, och även om Gustav Vasa var och förbliver vår historias största och hänsynslösaste realist, återförde han ändock till svenska folket dess av katolicismen framtagna egendom. 1970-talets kyrkoutredare anser att svenska kyrkans miljardvärden skall tagas från hela vårt folk och överlätas till en ny statlig trosfrikyrka på privaträttslig grund.

Med hänvisning till vad jag här anfört hemställer jag om riksdagens tillstånd att till herr statsministern få framställa följande frågor:

1. Anser regeringen att 1951 års religionsfrihetslag – då svenska medborgare erhöill full frihet att utträda ur svenska kyrkan och frikallades från skyldighet att tillhöra annat kristet eller över huvud något trossamfund, och Sverige utan förbehåll kunnat godtaga Europakonventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, artikel 9, enligt vilken envar skall äga rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, vari innefattas frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, andaktsutövning eller iakttagande av religiösa sedvänjor – och det sätt på vilket statskyrkan tillämpar religionsfriheten kränker religionsfriheten i vårt land?

2. Eller anser regeringen, att en ny statlig trosfrikyrka på privaträttslig grund riktigare skulle motsvara religionsfriheten? Eller kan man förvänta att kyrkan kommer att helt skiljas från staten och av statskyrkan disponerad egendom helt återföras till kronan och de borgerliga kommunerna?

3. Anser icke regeringen att en eventuell överlåtelse av medborgarnas av statskyrkan nyttjade miljardvärden till en statlig privaträttslig ny kyrka, med den konkurrensmässiga status som den eventuella nya trosfrikyrkan skulle få gentemot andra frikyrkor och samfund, skulle kränka hela vårt folks grundlagsmässiga rätt?

4. Är det önskvärt att stärka biskopars och prästers maktställning inom kyrkan på bekostnad av den framväxande folkkyrkan samt skapa förutsättningar för att religionsstrider och religionsfrågor skulle splittra vårt folk, då man kan förutsätta att den föreslagna nya statliga trosfrikyrkan kan bli den starkaste maktfaktorn i vårt politiska liv?

5. Om regeringen delar kyrka–stat-utredningens uppfattning om att gällande regler kränker religionsfriheten, överväger då regeringen initiativ som innebär att liknande hänsyn kommer att visas exempelvis på hälsovårdens, sjukvårdens, socialpolitikens och arbetsmarknadens områden, beträffande politiska och andra folkrörelser etc.; och anser regeringen det från samhällssynpunkt möjligt och önskvärt att den offentlighetsrättsliga lagtillämpningen överlåtes på den privaträttsliga?

6. Kan man förvänta att staten kostnads- och arbetsmässigt kommer att vidtaga rationaliseringar och besparingar inom den nuvarande svenska statskyrkan och att demokratin och folkkyrkan ges en starkare ställning i statskyrkan?

Denna anhållan bordlades.

§ 9 Anmäldes och bordlades följande motioner:

Nr 365 av herr *Ahlmark m. fl.* angående det statliga utrednings- och remissväsendet

Nr 366 av herr *Andersson* i Ljung *m. fl.* om åtgärder för att förbättra informationen för åhörare på riksdagens läktare

Nr 367 av fröken *Bergström m. fl.* om en översyn av valkretsindelningen

Nr 368 av herrar *Hedin* och *Carlshamre* om ökad rättshjälp i rättstvist med kommun

Nr 369 av herr *Hedin m. fl.* angående statlig myndighets beslut

Nr 370 av herr *Helén m. fl.* angående presstödet

Nr 371 av herr *Hjorth m. fl.* om officiell flaggning på dag för riksdags- och kommunalval

Nr 372 av fru *Mogård* om ytterligare prövning av riksdagens lokalfråga

Nr 373 av fru *Mogård* och herr *Wennerfors* angående tidsfristen för avgivande av remissyttrande

Nr 374 av herrar *Oskarson* och *Nordgren* om en skylt med texten "Sveriges riksdag" på riksdagshusets fasad mot Sergels torg

Nr 375 av herr *Werner* i Malmö *m. fl.* om en folkomröstning i kyrka-stat-frågan

Nr 376 av herr *Åkerlind* om förbud mot kollektivanslutning till politiskt parti

Nr 377 av herr *Gustavsson* i Ängelholm *m. fl.* om slopande av femkronorsmyntet

Nr 378 av herr *Magnusson* i Borås *m. fl.* om en redogörelse för kostnaderna för statliga förvaltningsbyggen, m. m.

Nr 379 av herr *Nilsson* i Trobro *m. fl.* om minskning av anslaget till Vissa projekteringskostnader

Nr 380 av herr *Schött m. fl.* om slopande av anslaget till Inköp av fastigheter m. m.

Nr 381 av herr *Åkerlind* om slopande av femkronorsmyntet

Nr 382 av herr *Hedin m. fl.* om möjlighet till sänkning av taxeringsvärdet vid renovering av fastighet, m. m.

Nr 383 av herr *Hermansson m. fl.* om slopande av den allmänna arbetsgivaravgiften för kulturarbetare

Nr 384 av herr *Hörberg m. fl.* om lättnader vid inkomstbeskattningen för vissa boendeformer

Nr 385 av herr *Jonsson* i Alingsås *m. fl.* om vidgad rätt till avdrag vid inkomsttaxeringen för diabetikers fördyrade levnadskostnader

Nr 386 av herr *Josefson* i Arrie *m. fl.* om åtgärder mot faktisk sambesättning av inkomst av rörelse i vissa fall

Nr 387 av herr *Josefson* i Arrie *m. fl.* om ändrade regler för realisationsvinstbeskattning vid överlåtelse av jordbruksfastighet

Nr 388 av herr *Josefson* i *Arric m. fl.* om rätt till öppen resultatutjämning vid inkomstbeskattningen

Nr 389 av herr *Magnusson* i *Nennesholm m. fl.* angående kyrkobokföringsort inom riket för person i statlig u-landstjänst

Nr 390 av fru *Mogård m. fl.* om ersättning till skattskyldig vid felaktig handläggning av taxeringsmyndighet

Nr 391 av herr *Nordgren m. fl.* om utsträckt tid för fyllnadsinbetalning av skatt

Nr 392 av herr *Nordgren m. fl.* om lokaliseringspolitiska villkor för utnyttjande av investeringsfondsmedel

Nr 393 av herr *Nordgren m. fl.* om slopande av den allmänna arbetsgivaravgiften inom det allmänna stödområdet

Nr 394 av herr *Nordgren m. fl.* om rätt till avdrag vid inkomstbeskattningen för avsättning till självfinansieringsfond

Nr 395 av herr *Petersson* i *Gäddvik m. fl.* om differentierad beskattning av flytande bränsle

Nr 396 av fru *Ryding m. fl.* om slopande av mervärdeskatt vid förstagångsförsäljning av konst

Nr 397 av herr *Sellgren m. fl.* angående tullverkets organisation

Nr 398 av herr *Taube* om en granskning av Kungl. Maj:ts praxis i ärenden angående befrielse från inkomstskatt vid avyttring av aktier

Nr 399 av herr *Taube* om höjning av det s. k. försäkringsavdraget vid inkomsttaxering

Nr 400 av herr *Wiklund* i *Stockholm m. fl.* om åtgärder mot störande uppträdande och nedskräpning vid alkoholförtäring på allmän plats

Nr 401 av herr *Wiklund* i *Stockholm m. fl.* om ökad information rörande utskänkning av alkoholfria drycker

Nr 402 av herr *Wååg m. fl.* om en översyn av gällande skatte- och förmånssystem för företag

Nr 403 av herr *Gustafsson* i *Uddevalla m. fl.* om uppdelning av Bohus skyddskonsulentdistrikt

Nr 404 av herrar *Henmark* och *Nelander* angående den andliga vården inom kriminalvården

Nr 405 av herr *Hugosson m. fl.* om ersättning för tolkkostnader vid allmänna advokatbyråer

Nr 406 av fru *Kristensson m. fl.* om slopande av bidraget till KRUM

Nr 407 av herr *Levin* om översyn av straffbestämmelserna om djurplägeri

Nr 408 av herr *Ringaby m. fl.* om slopande av bidraget till KRUM, m. m.

Nr 409 av herrar *Taube* och *Levin* om nedbringande av balansen av skattemål i regeringsrätten och i kammarrätt

Nr 410 av herrar *Ernulf* och *Andersson* i Örebro angående arvsrätten för barn utom äktenskap

Nr 411 av herr *Hörberg* och fru *Frienkel* om pension till dispaschören Gösta Hasselrot

Nr 412 av herrar *Andersson* i Örträsk och *Hugosson* om officiell flaggning på FN-dagen

Nr 413 av herr *Hellström* och fru *Lewén-Eliasson* om ökat bistånd

till Demokratiska republiken Vietnam

Nr 414 av herr *Hermansson m. fl.* om avslag på Kungl. Maj:ts yrkande om anslag till Internationella utvecklingsfonden (IDA) m. fl.

Nr 415 av herr *Nilsson* i Agnäs *m. fl.* angående kortvägslässning som medel för u-landsinformation

Nr 416 av herrar *Andersson* i Örebro och *Petersson* i Röstånga om förbud mot civilförsvarsförråd i skolor och ålderdomshem

Nr 417 av herr *Hörberg m. fl.* angående försvarets fredsorganisation

Nr 418 av herr *Wååg m. fl.* angående utbildningen av flygförare

Nr 419 av fru *Frænkel m. fl.* om vidgad rätt till änkepension

Nr 420 av herr *Helén m. fl.* om vidgad rätt till pension åt handikappade

Nr 421 av herr *Helén m. fl.* om ett förbättrat socialförsäkringssystem

Nr 422 av herr *Hermansson m. fl.* om kostnadsfri tilldelning av fluortabletter inom barnavården, m. m.

Nr 423 av herr *Pettersson* i Örebro *m. fl.* om vidgad rätt till änkepension

Nr 424 av herrar *Taube* och *Petersson* i Röstånga om ändrade regler för frivillig pensionsförsäkring

Nr 425 av herrar *Westberg* i Ljusdal och *Rask* om vidgad rätt till studielån

Nr 426 av herr *Ångström* om ersättning till gravida kvinnor för resor i samband med tandvård

Nr 427 av herr *Helén m. fl.* om ökat stöd åt handikappade

Nr 428 av herr *Helén m. fl.* om ökade insatser för att hjälpa de socialt utstötta

Nr 429 av herrar *Henmark* och *Nelander* angående anslaget till Bidrag till Länkrörelsen *m. fl. organisationer*

Nr 430 av herrar *Henmark* och *Westberg* i Ljusdal angående bostadstillägg till folkpensionärer och låginkomsttagare

Nr 431 av herr *Hermansson m. fl.* om förlängd lagfäst semester

Nr 432 av fru *Hörnlund m. fl.* angående utbetalningen av bostadstilläggen

Nr 433 av herr *Levin* angående utbildningen av ambulanspersonal

Nr 434 av herr *Mellqvist m. fl.* angående huvudmannskapet för dövpsykiatriska avdelningen vid Långbro sjukhus, m. m.

Nr 435 av fru *Mogård* om vidgad rätt till social hemhjälp, m. m.

Nr 436 av herrar *Ringaby* och *Andersson* i Ljung om statligt stöd till kommunernas färdtjänst åt handikappade

Nr 437 av herr *Åkerfeldt m. fl.* angående invandrarnas rätt till skärmbildsundersökning

Nr 438 av herr *Åkerlind m. fl.* om slopande av kvotregeln för statsbidrag till kommunal familjedaghetsverksamhet

Nr 439 av herr *Åkerlind m. fl.* om åtgärder för förbättring av arbetsmiljön

Nr 440 av herr *Andersson* i Ljung *m. fl.* angående anslaget till Rikskonsertverksamhet

Nr 441 av herrar *Bengtsson* i Landskrona och *Håkansson* om åtgärder för vidareutveckling av Ven

- Nr 442 av herr *Björck* i Nässjö om vidgad genmälesrätt i radioprogram
- Nr 443 av herrar *Enlund* och *Stålhammar* om statligt bidrag till Västerås musiksällskap och Örebro orkesterstiftelse
- Nr 444 av herr *Mellqvist m. fl.* om ökad teaterverksamhet för döva
- Nr 445 av herr *Nilsson* i Agnäs om en vandringsutställning om svensk bibelöversättning
- Nr 446 av herr *Nordstrandh m. fl.* om dagliga morgonandakter i TV
- Nr 447 av herr *Olsson* i Sundsvall *m. fl.* om en differentiering av mottagaravgiften för TV
- Nr 448 av herr *Palm m. fl.* om åtgärder mot maktkoncentration inom den kommersiella kultursektorn
- Nr 449 av fru *Ryding* och herr *Werner* i Tyresö angående anslaget till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet
- Nr 450 av fru *Ryding* och herr *Werner* i Tyresö om höjning av anslaget till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet.
- Nr 451 av fru *Ryding m. fl.* om statsbidrag till konstsalonger, m. m.
- Nr 452 av herrar *Sundman* och *Wikström* angående rundradioverksamhetens organisation
- Nr 453 av herr *Westberg* i Ljusdal *m. fl.* om bättre betingelser för friluftsliv och rekreation i Ljusnans dalgång
- Nr 454 av herr *Wiklund* i Stockholm *m. fl.* om ökat stöd åt nykterhetsorganisationerna
- Nr 455 av herr *Wirmark m. fl.* om en parlamentarisk utredning rörande radio- och TV-verksamhetens organisation och finansiering
- Nr 456 av fru *Gradin m. fl.* om nordisk samverkan vid utbildning av ortoptister
- Nr 457 av herr *Helén m. fl.* om ökad satsning på välfärdsforskning
- Nr 458 av herr *Hermansson m. fl.* om utbildning av barntandvårdare och tandhygienister
- Nr 459 av fru *Hörnlund* och herr *Carlstein* angående utbildningen inom barna- och ungdomsvården
- Nr 460 av herrar *Jonsson* i Alingsås och *Strömberg* om statsbidrag till timdelning för samordningstjänster inom vuxenutbildningen
- Nr 461 av herr *Mellqvist m. fl.* om översyn av kursplanen för utbildning av lärare för döva
- Nr 462 av herr *Mellqvist m. fl.* angående representationen i styrelse för specialskola
- Nr 463 av herr *Mellqvist m. fl.* om uppföljning av det inre arbetet inom specialskolan för döva
- Nr 464 av fru *Mogård* angående det fritt valda arbetet i grundskolan
- Nr 465 av herr *Nordstrandh m. fl.* om inrättande vid Uppsala universitet av en professur i pedagogik
- Nr 466 av herr *Nordstrandh m. fl.* om höjning av statsbidraget till Restenässkolan
- Nr 467 av herr *Nordstrandh m. fl.* om inrättande av arvodestjänster som huvudlärare och institutionsföreståndare inom vuxenutbildningen
- Nr 468 av fröken *Pehrsson m. fl.* om förbättrad utbildning av talpedagoger m. fl.

Nr 469 av herr *Stridsman m. fl.* om utredning rörande kombination av elitidrott och utbildning på gymnasiestadiet

Nr 470 av herr *Stålhammar m. fl.* om inrättande av vissa tjänster vid Birgittaskolan och gymnasieskolan för gravt hörselskadade i Örebro

Nr 471 av herr *Andersson* i Storfors *m. fl.* om åtgärder för att minska fordonsbuller

Nr 472 av herr *Bengtsson* i Landskrona *m. fl.* angående Ventrifiken

Nr 473 av fröken *Bergström m. fl.* angående kostnaderna för körkort för person med lyte eller viss sjukdom

Nr 474 av herr *Enskog* om intensifierade åtgärder för trafiksanering i tätorter

Nr 475 av herr *Ernulf* om färdigställande av den planerade motorvägen Borås–Göteborg

Nr 476 av herr *Fälldin m. fl.* om ökat bidrag till enskilda vägar

Nr 477 av herr *Gustavsson* i Ängelholm *m. fl.* angående begränsningen av maximilängden på landsvägsfordon

Nr 478 av herr *Hedin m. fl.* om införande av post- och postlådenummer i telefonkatalogen

Nr 479 av herr *Hermansson m. fl.* angående trafikpolitiken

Nr 480 av herr *Levin* om lägre telefonkostnader för folkpensionärer

Nr 481 av herr *Magnusson* i Kristinehamn *m. fl.* om höjning av anslaget till Drift av statliga vägar: Egentligt vägunderhåll

Nr 482 av herr *Petersson* i Gäddvik *m. fl.* om bibehållande av vägbyggnadsramarna i sysselsätningssvaga regioner

Nr 483 av herr *Ringaby* om portofri befordran av uppgift som inforädras av offentlig myndighet

Nr 484 av fru *Ryding* om förbättrade trafikförhållanden på Europaväg 6 genom Halland

Nr 485 av herrar *Svanström* och *Andersson* i Nybro om förbättring av vägstandarden i Kalmar län, m. m.

Nr 486 av herr *Svensson* i Eskilstuna *m. fl.* om förbättring av transportlederna i Storstockholmsområdet

Nr 487 av herr *Taube* angående barncyklars utrustning

Nr 488 av herrar *Taube* och *Hörberg* om ändring av färgen på utryckningsfordons varningssignaler

Nr 489 av herr *Åkerlind* om ändrade tidsintervaller för kontrollbesiktning av bilar

Nr 490 av herr *Åkerlind* om omvandling av generella hastighetsbegränsningar till rekommenderade färdhastigheter

Nr 491 av herrar *Ångström* och *Westberg* i Ljusdal om upprustning av väg 355

Nr 492 av herr *Andersson* i Ljung *m. fl.* om sammanslagning av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen

Nr 493 av herr *Bengtsson* i Landskrona *m. fl.* angående grundforskningen inom växtförädlingen

Nr 494 av herr *Dahlberg m. fl.* om slopande av vissa avgifter enligt rennäringslagen

Nr 495 av herr *Hedin m. fl.* om ökat samband mellan jordbruk och landskapsvård

- Nr 496 av fru *Jonäng m. fl.* om ökat stöd åt jordbruksnäringen
- Nr 497 av herr *Josefson* i Arrie *m. fl.* angående jordbrukets rationalisering
- Nr 498 av herrar *Levin* och *Taube* om vidgad befogenhet för hälsovårdsnämnd i miljövårdsfrågor
- Nr 499 av herr *Lorentzon m. fl.* angående villkoren för statligt bidrag till enskild skogsväg
- Nr 500 av herr *Magnusson* i Nennesholm *m. fl.* angående den statliga lönegarantin vid förvärv av jordbruksfastighet, m. m.
- Nr 501 av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Nordgren* om statsbidrag till Svenska samernas riksförbund
- Nr 502 av herr *Nilsson* i Agnäs *m. fl.* angående hyggesplöjningens skadeverkningar på renbetesland
- Nr 503 av herr *Nilsson* i Trobro *m. fl.* om undersökning av nedgången i ålfångsterna
- Nr 504 av herr *Norrby* i Åkersberga om åtgärder för att begränsa fraktkostnaderna för mjölk i Stockholms skärgård
- Nr 505 av fru *Olsson* i Helsingborg *m. fl.* om skärpt kontroll av gifthalter i importerade livsmedel
- Nr 506 av herr *Persson* i Heden *m. fl.* om översyn av jordförvärvslagen
- Nr 507 av herr *Persson* i Heden *m. fl.* angående det behovsprövade bidraget enligt skörde-skadeskyddet
- Nr 508 av herr *Stålhammar m. fl.* angående föroreningarna i Idefjorden
- Nr 509 av herr *Svanström m. fl.* angående anslaget till Miljövarsinformation
- Nr 510 av herr *Wikner m. fl.* om åtgärder för att främja fritidsfisket
- Nr 511 av herr *Wikner m. fl.* om anslag ur jaktvårdsfonden till Jägarnas riksförbund — Landsbygdens jägare
- Nr 512 av herr *Wååg m. fl.* om typgodkännande av avgassystem till motordrivna fordon
- Nr 513 av herr *Helén m. fl.* om höjning av anslaget till Bidrag till företagareföreningar m. fl.: Administrationskostnader
- Nr 514 av herr *Helén m. fl.* om stöd till produktutveckling i mindre och medelstora företag
- Nr 515 av herr *Henrikson m. fl.* om näringspolitiskt stöd åt svensk civil flygplansproduktion
- Nr 516 av herr *Johnsson* i Blentarp *m. fl.* om styrelserepresentation inom jordbrukskooperationen för samhället och konsumenterna
- Nr 517 av herrar *Sundelin* och *Lindahl* angående handeln med bilreservdelar
- Nr 518 av herr *Wirtén m. fl.* angående kapitalförsörjningen för mindre och medelstora företag
- Nr 519 av herr *Börjesson* i Falköping *m. fl.* om lokaliseringspolitiska åtgärder till stöd för näringslivet inom vissa delar av Skaraborgs län
- Nr 520 av herr *Ericson* i Örebro *m. fl.* om ökad anställningstrygghet vid uttryckning från värnpliktstjänstgöring
- Nr 521 av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.* om försöksverksamhet

med industricentra i Ljusdalsområdet

Nr 522 av herrar *Fredriksson* och *Mellqvist* om införlivande av Ludvika kommunblock med det allmänna stödområdet

Nr 523 av herr *Fälldin m. fl.* om ett handlingsprogram för jämlikhetspolitik

Nr 524 av herr *Fälldin m. fl.* angående regionalpolitiken

Nr 525 av herr *Fälldin m. fl.* angående arbetsmarknadspolitik

Nr 526 av fru *Hjelm-Wallén m. fl.* angående arbetsmarknadsutbildningen

Nr 527 av herr *Magnusson* i Kristinehamn *m. fl.* om upphävande av dyrortsgrupperingen för anställda i statlig tjänst

Nr 528 av herr *Nilsson* i Agnäs *m. fl.* om sysselsättningsfrämjande åtgärder i Vindelådalen

Nr 529 av herr *Nordgren m. fl.* om statsbidrag till Norrlands Center AB

Nr 530 av herr *Svensson* i Malmö *m. fl.* angående den regionalpolitiska målsättningen, m. m.

Nr 531 av herr *Söderström* om överföring av personalpensionsverkets uppgifter på privata försäkringsbolag

Nr 532 av herr *Helén m. fl.* om ökade insatser för att anpassa bostäderna till de handikappades behov

Nr 533 av herr *Henmark m. fl.* om inrättande av en byrådirektörstjänst vid naturvårdsenheten inom länsstyrelsen i Kristianstads län

Nr 534 av herr *Josefson* i Arrie *m. fl.* om en kartläggning av bostadsönskemålen vid allmänna bostadsräkningar

Nr 535 av fru *Mogård* angående förmedlingen av bostäder till ensamstående

Nr 536 av herr *Nilsson* i Agnäs *m. fl.* angående personalorganisationen vid länsstyrelserna i Västernorrlands och Jämtlands län

Nr 537 av herr *Tobé* angående datasystemet för fastighets- och inskrivningsregister

Nr 538 av herr *Wictorsson m. fl.* angående stödet till allmänna samlingslokaler

Nr 8

Onsdagen den
24 januari 1973

---

§ 10 Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades att följande enkla frågor denna dag framstälts, nämligen av

Nr 49 Herr *Westberg* i Ljusdal (fp) till herr statsrådet Lidbom angående värdet av en likartad nordisk äktenskapslagstiftning:

Anser statsrådet, att det är av värde att de nordiska länderna har en likartad äktenskapslagstiftning?

Nr 50 Herr *Palm* (s) till herr utrikesministern om regeringsinitiativ med anledning av naturkatastrofen på Vestmannaöarna:

Vilka initiativ överväger regeringen i anslutning till den naturkatastrof som nu drabbat Vestmannaöarna och dess befolkning?

Nr 8

Onsdagen den
24 januari 1973

Nr 51 Herr *Hedin* (m) till herr jordbruksministern om utvidgning av fiskegränsen i Östersjön:

Har regeringen för avsikt att under årets riksdag lägga fram förslag om utvidgning av fiskegränsen i Östersjön?

Nr 52 Herr *Nilsson* i Trobro (m) till herr jordbruksministern angående problemen med i havet sänkta stridsgaser m. m. från andra världskriget:

Vilka initiativ har regeringen vidtagit för att komma till rätta med de problem för t. ex. fisket som härrör från i samband med andra världskriget sänkta stridsgaser m. m., särskilt beträffande farvattnen kring Bornholm?

Nr 53 Herr *Regnéll* (m) till herr kommunikationsministern om ändrade former för samråd med berörda ordsbor vid planering av miljöstörande vägarbeten:

Anser statsrådet det angeläget att finna bättre former för samråd på tidigt stadium med även andra ordsbor än markägare vid planering av sådana vägarbeten, som medför väsentliga ingrepp i miljön?

Nr 54 Herr *Claeson* (vpk) till herr kommunikationsministern angående hänsynen till miljöskydd m. m. vid fastställande av arbetsplan för vägar:

Anser kommunikationsministern att de regler som nu gäller för fastställande av arbetsplan för vägarna tar tillräcklig hänsyn till miljöskyddet eller andra omständigheter av betydande vikt som kan framkomma efter realbehandlingen av olika vägföretag?

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.10.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert